

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 9 april 1937 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om höjning av nu utgående blindhetsersättning.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 100, vilken behandlats av andra lagutskottet, hava herrar *Sundström* i Skövde och *Norling* hemställt, att riksdagen måtte besluta höja blindhetsersättningen från nu utgående 500 kronor till 750 kronor årligen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

I 1 § av *förordningen den 20 april 1934 om blindhetsersättning* stadgas, att den, som saknar synförmåga eller vars synförmåga, sedan ljusbrytningsfel rättats, är så nedsatt, att han saknar ledsyn, i förordningen anses som blind samt att han, där ej i förordningen annorlunda stadgas, är berättigad till blindhetsersättning. Ersättningen utgår med ett belopp av 500 kronor för år räknat.

Vad blindhetsersättningens belopp beträffar föreslago såväl *blindvårdssakkunniga* i sitt den 10 april 1922 avgivna betänkande som ock *rektorn* vid institutet och förskolan för blindas å Tomtebodas *Gustaf Emanuel Ek*, vilken den 30 november 1931 på uppdrag avgav utredning och förslag rörande blindvårdens ordnande, att blindhetsersättningen skullt utgöra, för år räknat, det belopp, som motsvarade existensminimum för blind person, minskat med hälften av understödstagarens egen inkomst. Existensminimum beräknades till olika belopp, beroende på dyrorten. Kommunerna voro indelade i tre dyrortgrupper. Medelunderstödet för varje blind beräknades komma att uppgå till 500 kronor.

I ett år 1933 å socialdepartementets lagbyrå *upprättat förslag* sattes ersättningsbeloppet för varje blind till det medelvärde, som blindhetsersättningen enligt de tidigare förslagen beräknats skola utgöra, eller till 500 kronor. På så sätt förorsakades ej några ökade kostnader för statsverket genom behovsprincipens övergivande.

I det förslag till förordning om blindhetsersättning m. m., som genom proposition nr 79 förelades 1934 års riksdag, hade ersättningsbeloppet satts till 500 kronor. Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, anförde bland annat, att denna ersättning icke torde bereda den blinde möjlighet att i alla delar av landet uppnå samma inkomst som flertalet seende arbetare. Då det emellertid vore ett önskemål, att de arbetande blindas om möjligt uppnådde

samma sammanlagda inkomster som det stora flertalet seende arbetare, vore det att hoppas, att i samhällen med högre levnadskostnader vederbörande kommuner genom kommunala tillägg till blindhetsersättningen fyllde ut densamma.

I en i anledning av propositionen av herr Karlsson i Grängesberg m. fl. väckt motion, II: 533, föreslogs, bland annat, att ersättningen skulle bestämmas till 700 kronor för år räknat. Detta ersättningsbelopp vore enligt motionärernas mening absolut behövt som bidrag till täckande av de mest oundgängliga behoven för dem som på grund av sin nedsatta synförmåga saknade möjlighet att erhålla arbete i öppna arbetsmarknaden.

Andra lagutskottet lämnade i sitt utlåtande, nr 14, över propositionen och de i anslutning till densamma väckta motionerna en redogörelse för kostnadsberäkningarna rörande blindhetsersättningen.

Med hänsyn till det dåvarande statsfinansiella läget ansåg sig utskottet icke kunna föreslå riksdagen att bestämma blindhetsersättningens belopp högre än som skett i propositionen eller till 500 kronor om året.

Riksdagen anslöt sig till propositionens och utskottets uppfattning i denna del.

I årets statsverksproposition, femte huvudtiteln (sid. 74), har föreslagits anvisande för budgetåret 1937/1938 av ett förslagsanslag till ersättning åt blinda m. m. av 1,550,000 kronor, motsvarande ersättningar till 3,100 blinda.

I förevarande sammanhang må även erinras om de vid *innevarande års riksdag* väckta motionerna I: 127 av herr Johan Larsson och II: 169 av herr Bengtsson m. fl.

I motionen I: 127 har hemställts, att riksdagen ville besluta, att inkomst härflytande från blindhetsersättning undantages vid beräkning av tilläggs-pension.

I motionen II: 169 har föreslagits, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i gällande lag angående folkpensionering, att blinda erhålla full folkpension oavsett av dem erhållna blindhetsersättning.

Andra lagutskottet, som behandlat motionerna, har i sitt förut i dag avgivna utlåtande nr 27 i anledning av motionerna hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig och förutsättningslös utredning, huruvida till blindhetsersättning berättigade personer genom ändring i lagen om folkpensionering eller på annat sätt kunna beredas en förbättrad ekonomisk ställning. Utskottet tillåter sig hänvisa till nämnda utlåtande.

Slutligen må omnämnas, att chefen för socialdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts den 29 maj 1936 lämnade bemyndigande tillkallat sakkunniga — *1936 års utredning angående blinda och dövstumma* — för att biträda med utredning rörande de blindas och de dövstummas arbetsförhållanden och förvärvsmöjligheter.

Utskottet.

Såsom framgår av utskottets redogörelse ovan har utskottet i sitt förut denna dag avgivna utlåtande nr 27 föreslagit riksdagen att hos Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig och förutsättningslös utredning, huruvida till blindhetsersättning berättigade personer genom ändring i folkpensioneringslagen eller på annat sätt kunna beredas en förbättrad ekonomisk ställning. I sin motivering till denna hemställan har utskottet bland annat erinrat om förevarande motion. Utskottet anser till följd härav skäl icke föreligga för riksdagen att i anledning av den nu behandlade motionen vare sig vidtaga den i motionen ifrågasatta ändringen i förordningen om blindhetsersättning eller hos Kungl. Maj:t göra någon särskild framställning i ämnet.

Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motion icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 6 april 1937.

På andra lagutskottets vägnar:

SIGFRID HANSSON.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sigfrid Hansson, Linder**, *P. Sandström, Hagman, Knut Petersson, Sten, Ekströmer** och *Holstenson*;

från andra kammaren: herrar *Österström, Hage, Skoglund, Pettersson* i Hällbacken, *Johanson* i Hallagården* och *Sandström* i Sollefteå samt fru *Nordgren* och herr *Hansson* i Örebro.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.